

Asia: VN/35317/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulosottokaaren muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

1. Esitys varojen kohdentamisesta saatavan osille

Lausuntonne yleisesti varojen kohdentamista saatavan osille koskevista muutosehdotuksista.

-

Lausuntonne muutosehdotuksen kohdentamisesta kuluttajaluottoihin.

-

Lausuntonne varojen kohdentamisjärjestyksen muuttamisen alkamisen edellytyksistä (kuluttajaluoton perimiseksi ollut vuoden aikana vähintään 9 kuukauden ajan voimassa toistuvaistulon ulosmittaus tai maksusuunnitelma, josta tulleet kertymät ovat lyhentäneet vain saatavan korkoa).

-

Lausuntonne varojen kohdentamiseen ehdotettujen muutosten vaikutuksesta velallisten ja velkojien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

-

Lausuntonne varojen kohdentamista koskevan lain voimassaoloajasta.

-

2. Etäosallistuminen ja videotallenteen tekeminen

Lausuntonne etäosallistumista toimituksiin ja ulosotto selvitykseen koskevista ehdotuksista.

-

Lausuntonne videotallenteen tekemistä ja säilytysaikaa koskevasta ehdotuksesta.

-

3. Muut ulosottokaaren muutokset

Lausuntonne muista ulosottokaareen ehdotetuista muutoksista.

Kuntarahoitus Oyj (jäljempänä ”Kuntarahoitus”) on Suomen suurimpia luottolaitoksia: pitkäaikaisen asiakasrahoituksemme kokonaismäärä oli vuoden 2025 lopussa noin 38,5 miljardia euroa. Yhtiön osakkeenomistajia ovat kunnat, Keva ja Suomen valtio. Asiakkaisiimme kuuluu kuntasektorin ja hyvinvointialuesektorin lisäksi valtion tukeman asuntotuotannon toimijat.

Kuntarahoitus haluaa tarjota palveluita asiakkailleen tehokkain ja nykyaikaisin tavoin. Olemme muun muassa siirtyneet käyttämään sähköisiä allekirjoituksia osassa laina-asiakirjojamme. Sähköisten allekirjoitusten käyttö tehostaa sekä Kuntarahoituksen että asiakkaidemme prosesseja. Vahvaa tunnistautumista hyödyntävä sähköinen allekirjoitus tukee Kuntarahoitusta myös lakisääteisten velvollisuuksien noudattamisessa: voimme hyödyntää allekirjoittamisen yhteydessä tehtävää vahvaa tunnistautumista tunnistaessamme laina-asiakirjojen allekirjoittajat asiakkaiden tuntemista ja rahanpesun estämistä koskevan sääntelyn mukaisesti. Mahdollisuus allekirjoittaa sähköisesti on myös asiakkaidemme toive.

Jäljempänä kuvatuista syistä emme ole kuitenkaan voineet siirtyä sähköisten allekirjoitusten käyttöön täysin. Iso osa lainadokumentaatiostamme allekirjoitetaan yhä käsin.

Kuntarahoituksella on oikeus osallistua eurojärjestelmän rahapoliittisiin operaatioihin Suomen Pankin kautta. Yhtiö voi siis tarvittaessa osallistua Euroopan keskuspankin markkinaoperaatioihin ja käyttää sen maksuvalmiusjärjestelmää. Keskuspankkirahoituksen käyttö edellyttää vakuuksia. Mahdollistaakseen markkinaoperaatioihin osallistumisen ja maksuvalmiusluoton käytön, Kuntarahoitus panttaa antolainojaan Suomen Pankille.

Pääsillä keskuspankkirahoituksen piiriin tarvittaessa on keskeinen merkitys yhtiön maksuvalmiuden turvaamisessa: Kuntarahoitus pystyy varmistamaan kykynsä jatkaa julkisen sektorin asiakkaidensa rahoittamista myös poikkeustilanteissa. Kuntarahoitus on Suomen julkisen sektorin toimijoiden keskeisistä rahoittajista ainut, jolla on mahdollisuus käyttää keskuspankkirahoitusta. Pääsy keskuspankkirahoituksen piiriin tukee näin ollen asiakkaidemme rahoituksen saatavuutta myös poikkeusoloissa. Kuntarahoituksen mahdollisuudella hyödyntää keskuspankkirahoitusta on tämän vuoksi erittäin olennainen merkitys Suomen julkisen sektorin rahoitushuollon huoltovarmuudelle ja kokonaisturvallisuudelle.

Suomen Pankki on ilmaissut huolensa siitä, että pelkästään sähköisessä muodossa oleviin asiakirjoihin perustuvat velvoitteet eivät välttämättä ole pantavissa täytäntöön ulosottomenettelyssä. Oikeudellinen epävarmuus liittyy erityisesti siihen, tuleeko ulosottoviranomaiselle pystyä esittämään alkuperäiskappale myös sähköisessä muodossa olevasta asiakirjasta ja milloin sähköistä asiakirjaa voitaisiin pitää alkuperäisenä ulosottokaareissa tarkoitettulla

tavalla. Suomen Pankki ei tällä hetkellä hyväksy vakuuksiksi saatavia, jotka perustuvat pelkästään sähköisessä muodossa oleviin asiakirjoihin.

Varmistaaksemme keskuspankkivakuuskelpoisten antolainojen riittävän suuren määrän, emme näin ollen ole voineet siirtyä hyödyntämään sähköisesti allekirjoitettuja laina-asiakirjoja asiakkaidemme toivomassa laajuudessa: suuri osa lainadokumentaatiostamme allekirjoitetaan yhä käsin ja joudumme säilyttämään asiakirjojen fyysisiä paperikappaleita.

Asiaa koskeva oikeudellinen epävarmuus olisi nähdäksemme mahdollista poistaa hyvin pienillä muutoksilla ulosottokaareen. Ehdotamme, että ulosottokaareen tehtäisiin seuraavat muutokset:

3 luvun 6 §:ään lisätään uusi 3 momentti, jonka sisältö on seuraava: "Ulosottomiehelle tehtävään hakemukseen tarvitsee liittää ainoastaan sellainen maksuvelvollisuuden perusteena oleva asiakirja, joka täyttää 1 momentissa tarkoitetun asiakirjan tunnusmerkistön."

3 luvun 31 §:n 1 momentin loppuun lisätään seuraava virke: "Ainoastaan 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen tulee olla alkuperäiskappaleita."

5 lukuun lisätään uusi 3 § seuraavasti: "Tämän luvun asianosaiskeskustelua ja kirjallista valvontamenettelyä koskevissa säännöksissä viittaukset asiakirjaan tarkoittavat ulosottokaaren 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen alkuperäiskappaleita ja muiden asiakirjojen alkuperäis- tai muita kappaleita."

Koska muutokset ovat sisällöltään selventäviä ja laajuudeltaan rajallisia, toivomme, että ne voitaisiin huomioida nyt valmisteltavassa hallituksen esityksessä ulosottokaaren muutoksiksi. Nykyiset haasteet sähköisten asiakirjojen vakuuskäytössä ovat nähdäksemme myös vastoin Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan Vahva ja välittävä Suomi ja Suomen Digikompassi 2030 -ohjelmaan liittyviä tavoitteita Suomen digitalisaation edistämisessä. Näiden haasteiden purkamista, varsinkin kun se on tehtävissä hyvin yksinkertaisilla lainsäädännöllisillä toimilla, olisi nähdäksemme edistettävä matalalla kynnyksellä.

Ylimommo Hannu-Pekka
Kuntarahoitus Oyj